

Camp d'Aprenentatge sa Cala

PI BORD, pi blanc

Nom científic: *Pinus halepensis* Mill

Nom en castellà: **Pino carrasco**

CARACTERÍSTIQUES:

De la família de les pinàcies.

És l'arbre més estès i que domina en el paisatge vegetal de les Pitiüses.

És un arbre poc exigent, que només necessita un clima mediterrani d'hiverns suaus. Si creix en terres bones i profundes es desenvolupa vertical i arriba a tenir una vintena de metres, però en llocs pedregosos i on el vent hi dóna de ple, pren formes rares amb les soques ajagudes en terra i les copes agafen formes arrodonides.

L'escorça "carrasca" és d'un gris cendrós.

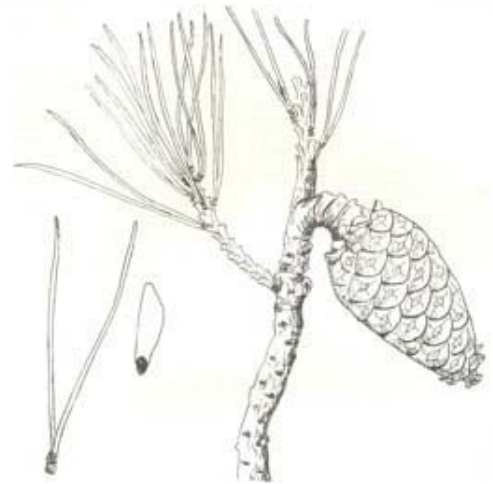
Les fulles en forma d'agulles, d'1 mm d'amplària, surten reunides de dues en dues i solen tenir de 7 a 10 cm de longitud.

Les pinyes, estretes i amb els escuts de les esquames plans, són de dues o tres vegades més llargues que amples.

Les llavors, anomenades "carrics" o "pinyonets", cauen en terra al cap de tres anys i tenen ales per afavorir la seua disseminació.

Floreix els mesos de febrer i març.

En alguns pins es formen, a causa de fongs paràsits, els anomenats "empelts de bruixa", o sigui, branques que no assoleixen un creixement normal, sinó que les seues branquetes surten més juntes una de l'altra prenent en conjunt una forma esfèrica, en la qual les fulles es troben molt apinyades.

COSTUMS I USOS:

S'utilitzava en la construcció de cases i en la naval, i com que és fàcilment atacat pels corcs, a fi de fer-lo més resistent, era costum submergir-lo als estanys de ses Salines. Si era sec l'hi deixaven quinze dies, però si era verd l'hi deixaven tot un mes.

De la reïna d'aquest pi se'n treia quitrà "encrità" i pega en uns forns especials anomenats "forns d'encrità" o "forns de pega", molt abundants, especialment per Corona i Aubarca. Aquest quitrà servia principalment per enquitrànar les espartenyas i per cobrir les cordes usades pels mariners o també com a tiny dels fils de pesca.

El cor de la soca, especialment reïnós, s'utilitzava en la fabricació de torxes.

L'escorça del tronc, anomenada "carrasca", servia per tenyir ormeigs de pesca en uns llocs anomenats "tenyidors".

Del pi en deriva un altre producte: el carbó vegetal. Aquesta va ser una de les principals exportacions de l'illa fins al 1950 i la trobam ja citada pel cronista àrab Al Makkari al segle II. La tècnica de fabricació del carbó vegetal és la següent: la fusta es disposa en un munt sobre una superfície rodona, ben buida, una mica similar a l'era, encara que menys acurada en la seva execució. Aquesta superfície, dita sitja sol ser de la mida d'una habitació o d'un refugi, ja que la combustió dura un parell de dies; el munt de la fusta es cobreix de terra i se li cala foc. L'exploració intensiva dels pins per a la producció de carbó vegetal va modificar, durant un llarg període, la imatge de l'illa, que va perdre el seu paisatge arbori per deixar lloc a la visió d'un paisatge pelat.